

Nr 53

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående pensionsförmånerna för vissa överlantmätare.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mannerskantz* (I: 305) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson* i Krokstorp (II: 419), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att de överlantmätare, som avgått med pension under tiden den 1 juli 1948—den 30 juni 1951, måtte i pensionshänseende få tillgodoräkna sig de förmåner, som tillkomma befattningshavare i lönegrad Ca 37, samt att familjepensionen efter överlantmätare, som avlidit under samma tid, måtte utgå efter de för befattningshavare i lönegrad Ca 37 angivna grunderna.

I fråga om motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 419.

Över förevarande motioner har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtanden avgivits av *lantmäteristyrelsen* och *statskontoret*. *Lantmäteristyrelsen* har anfört följande.

Motionärernas upplysningar angående de särskilda pensionsfallen överensstämma med de uppgifter som föreligga i styrelsen.

Det i motionerna omförmälda årliga arvudet av 1 200 kronor för överlantmätarnas medverkan i lantbruksnämnderna, vilket arvode sålunda utgjorde ersättning för nytillkomna arbetsuppgifter, avsågs skola utgå intill dess överlantmätarnas lönefråga blivit definitivt löst. Med utgångspunkt härifrån synas, även om arvudet icke helt täckt skillnaden mellan lönegraderna Ca 33 och Ca 37, skäl tala för bifall till motionärernas hemställan. Styrelsen vill vidare betona att det framställda förslaget får relativt liten räckvidd i ekonomiskt hänseende. Kostnadsökningen kan med nu utgående rörliga tillägg beräknas till f. n. ca 5 800 kronor för år, varav ungefär 4 600 kronor belöper på tjänstepensionerna och återstoden på änkepensionerna.

Vissa skäl kunna anföras för retroaktiv tillämpning av de föreslagna pensionsförbättringarna. Styrelsen anser emellertid — med hänsyn till att frågan väckts först nu — att den högre pensionen vid bifall till motionärernas hemställan bör utgå från och med den 1 juli 1957.

Lantmäteristyrelsen får under hänvisning till det sagda tillstyrka bifall till motionerna.

Statskontoret har anfört följande.

I utlåtande nr 200 punkten 2:o över en vid 1951 års riksdag väckt motion framhöll statsutskottet bl. a., att principiella skäl talade mot att låta pen-

sionen utgå efter en högre lönegrad än som gällt vid vederbörandes avgång ur tjänst. Riksdagen delade utskottets mening. I yttrande över berörda motion uttalade statskontoret bl. a., att den lönerreglering, som från och med den 1 juli 1951 genomfördes för vissa chefsbefattningar, icke föranlett omräkning av pensionerna för dem, som före sistnämnda dag avgått från sina befattningar.

Ett biträdande av det i föreliggande motioner väckta yrkandet skulle strida mot hittills tillämpade pensioneringsgrunder och medföra konsekvenser i pensionshänseende icke endast för chefstjänstemännens vidkommande utan även för andra, av lönerrevisioner berörda tjänstemannagrupper. Statskontoret avstyrker därför, att åtgärder vidtagas i syfte att tillmötesgå motionerna.

Utskottet. Det i motionerna framförda yrkandet innebär att pensionsförmånerna för de överlantmätare, som avgått ur tjänst under tiden 1 juli 1948—30 juni 1951, skulle bestämmas inte efter den lönegrad, Ca 33, som gällde för deras tjänster vid tiden för avgången utan efter den lönegrad, Ca 37, som bestämdes för överlantmätartjänsterna fr. o. m. den 1 juli 1951. Till stöd för yrkandet anföres bl. a., att den reella uppflyttningen från Ca 33 till Ca 37 finge anses ha inträffat redan 1948 därigenom att överlantmätarna då erhöll ett särskilt arvode på 1 200 kronor för sin medverkan i lantbruksnämnderna.

Utskottet vill med avseende å frågan om överlantmätarnas reella löneställning före den 1 juli 1951 framhålla att denna inte kan anses ha motsvarat 37 lönegraden, eftersom — vilket ock lantmäteristyrelsen i remissyttrande över motionerna framhållit — arvodet på 1 200 kronor inte täckt skillnaden mellan 33 och 37 lönegraderna. Vidare vill utskottet erinra om att delade meningar kom till uttryck angående överlantmätarnas löneställning i samband med framläggandet av propositionen 1948: 172; statens lönenämnd uttalade sig sålunda i detta sammanhang för en placering i lägre lönegrad än 37 lönegraden. Utskottet har velat påpeka dessa omständigheter för att visa, att frågan om överlantmätarnas placering i 37 lönegraden inte kan anses ha blivit slutligt löst förrän fr. o. m. den 1 juli 1951 i samband med den s. k. byråchefsregleringen och att följaktligen det i motionerna gjorda uttalandet att deras reella uppflyttning till 37 lönegraden kan anses ha inträffat redan 1948 inte är alldeles invändningsfritt.

Vad därefter angår huvudfrågan i förevarande ärende, nämligen huruvida en höjning av lönegradsplaceringen för en viss tjänst bör få retroaktiv verkan i pensionshänseende för tjänstemän som avgått från tjänsten före lönegradsuppflyttningen, vill utskottet erinra om att denna fråga tidigare varit föremål för ståndpunktstagande (jfr utskottets utlåtanden år 1951 nr 128 s. 35 och nr 200 punkt 2). Därvid har den uppfattningen godtagits att uppflyttningar i lönegrad inte bör inverka på storleken av pensionerna för dem som avgått ur tjänst. Ett beslut i enlighet med motionsyrkandet måste därför medföra konsekvenser.

Även om den nu föreliggande frågan i och för sig berör ett fåtal befattningshavare och kan synas vara av ringa räckvidd, kan utskottet av princi-

piella skäl inte tillstyrka det föreliggande motionsyrkandet. Utskottet hemställer fördenskull,

att motionerna I: 305 och II: 419 ej må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 22 mars 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Karl Andersson, Gillström, Boman, fröken Andersson, herrar Sundelin, Birger Andersson, Thun, Bergman, Pålsson, Holmqvist, Sunne, Elfving, Mårtensson och fru Svenson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Ståhl, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Andreasson, Heckscher, Svensson i Kungälv och fröken Liljedahl.

Reservation

av herr *Staxäng*.